

Lekcija 1

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: Osija 14,4

Središte proučavanja: Jovan 17,24; Matej 22,1-14; Jovan 10,17.18.

Uvod: Bog voli sve ljude, više nego što možemo i da zamislimo. Njegova ljubav je krajnje velikodušna i puna milosti jer On dobrovoljno odlučuje da pokaže svoju požrtvovanu ljubav, čak i kada su ljudi neverni.

Teme: Lekcija za ovu sedmicu naglašava tri glavne teme:

1. Božja ljubav nije definisana nužnošću: Njegova ljubav je centralna za naše razumevanje Njegovog odnosa prema čovečanstvu. Božanska ljubav je izraz spontane i obilne milosti Božije. Njegova ljubav nije izazvana bilo kakvim našim činjenjem, niti bilo kakvim ljudskim potencijalom. Bog pokazuje svoju ljubav bez ikakvog očekivanja da će imati neku korist od toga. On voli svakog čoveka i to čini slobodno, kao u slučaju Osije, Izrailja i nas.
2. Ne treba meriti obim Božje ljubavi: Božja ljubav nije uzročna. On je dobrovoljno dao Sebe za nas i Njegova stalna i nepokolebljiva ljubav još potpunije otkriva Njegovu milost. Njegova ljubav prevazilazi sva očekivanja jer On daje blagodat, milost i saosećanje čak i najnezaslužnijim ljudima.
3. Božju ljubav možemo odbiti: Bog nam nudi najpotpunije otkrivenje svoje ljubavi ali ne određuje unapred reakciju ljudi na nju. Njegova ljubav nije dominantna ili prinudna, već nam nudi slobodu da je prihvatimo ili odbijemo.

Primena u životu: Božja ljubav prevazilazi sva ljudska očekivanja jer On pruža blagodat, milost i saosećanje čak i najnezaslužnijim ljudima. Kako ovaj pojam Božje ljubavi menja naš stav prema onima u našoj okolini koji nisu učinili ništa da zasluže naše saosećanje?

Drugi deo: Komentar

1. Božja ljubav nije definisana nužnošću.

Sloboda je ključna karakteristika Božje ljubavi. Njegova ljubav nije uzrokovana nečim drugim. U odnosu uzroka i posledice, posledica je neophodan ishod uzroka. Međutim, umesto da bude definisana uzročno-posledičnom logikom nužnosti, Božja ljubav je potpuno dobrovoljna. Ova ideja je razrađena u iskustvu Osije i njegove neverne žene.

Kroz naraciju njihovog iskustva, kao što ćemo videti, proističe koncept da Božja ljubav ne podrazumeva neophodnost uzvraćanja i nije uslovljena.

Osija i sloboda ljubavi Božije: Osija 14,4 povezuje Božje obećano isceljenje Izrailja od njegove nevernosti sa Njegovim obećanjem da će voleti svoj narod. Ovim obećanjem ponavlja se milosrdna obnova Božjeg otpadničkog naroda, predviđena u tekstu Osija 2,14-23, i kao što je ilustrovano u Osijinom ličnom milosrdnom odnosu sa njegovom nevernom ženom (Osija 3,1-5). Poređenje sa Osijinim biografskim iskustvom sugeriše da je Božja ljubav krajnje velikodušna. „Ovo je ljubav koja neće biti ničim zaslužena – šta bi Izrailj mogao da ponudi Jahveu kao prihvatljivu ponudu?“ Umesto toga, hebrejski izraz *nedabaš*, koji naglašava da će Bog voleti Izrailj *bezuslovno*, prenosi ideju „dobrovoljnog prinosa' ili 'prinosa iz velikodušnosti“ – Daglas Stjuart, „*Osija – Jona*“, *Word Biblical Commentary* (Dallas: Word, Incorporated, 1987), knjiga 31, str. 215 originala. Dakle, Božja ljubav nije izazvana bilo kakvim postupkom koji je napravio Izrailj. Tačnije, to je izraz Njegove slobode izbora i stoga je potpuno dragovoljna. U stvari, jezik božanskog isceljenja u tekstu Osija 14,4 (videti takođe tekstove Osija 5,13; 6,1; 7,1; 11,3) izgleda da podvlači dobrovoljnu prirodu Božje ljubavi, jer je Izrailj nesposoban da svojom snagom postane veran. Dakle, dobrovoljna priroda ove ljubavi ukazuje na to da su oni koje Bog voli zaista nedostojni toga.

Božja ljubav i stvaranje: čini se da ideja da ljubav zahteva odnos sa nekim drugim podrazumeva da je Bog morao da stvori razna bića kako bi postao Bog pun ljubavi. Drugim rečima, stvaranje bi bilo neophodno za Božju ljubav. Međutim, Sveto pismo ne podržava ovu ideju i ono naglašava Božju slobodu i autonomiju. Njemu ne treba ništa od Njegovih stvorenja (Dela 17,25). Štaviše, božanska ljubav je večno postojala pre stvaranja svemira, kao što je Isus podvukao kada je rekao da ga je Otac voleo „prije postanja svijeta“ (Jovan 17,24). Dakle, stvaranje sveta nije bilo neophodno za postojanje Božje ljubavi. Umesto toga, stvaranje je bilo božanska dobrovoljna aktivnost koja je proistekla iz Njegove večne sveprisutne ljubavi.

Božja ljubav slobodno daje: Isusova smrt na krstu, kao žrtve za nas, bila je dobrovoljni prinos ljubavi. On nije bio samo žrtva nasilnog pogubljenja. Kao što sam Isus naglašava: „Ja dušu svoju polažem... Niko je ne otima od mene, nego je ja sam od sebe polažem“ (Jovan 10,17.18). Isto tako, Pavle objašnjava da Hristu „omiljeh, i predade sebe za mene“ (Galatima 2,20). Dakle, Isusovo raspeće nije bilo nužnost, uokvirena zlim postupcima Njegovih dželata, već je On, naprotiv, dobrovoljno dao Sebe kao neverovatnu manifestaciju slobode izbora božanske ljubavi.

2. Ne treba meriti obim Božje ljubavi.

Zamisao da Božja ljubav ne sledi logiku uzroka i posledice znači da se ne može izračunati i da stoga ne dovodi do pretpostavljenog razumnog očekivanja. Dva primera posredovanja pred Bogom u Petoknjžju ilustruju ovu pretpostavku.

Prvi primer je Avramovo posredovanje (1. Mojsijeva 18,23-33) u kontekstu božanskog suda objavljenog protiv Sodome i Gomore (1. Mojsijeva 18,20). U početku, Avram se poziva na Božju pravdu i pita da li bi On zaista uništio grad kada bi u njemu bilo pedeset pravednika (1. Mojsijeva 18,24.25). Avramu je verovatno pedeset zvučalo kao razuman broj u njegovom pozivanju na božansku pravdu. Međutim, pošto se ovaj broj postepeno smanjuje u upornom nastavku Avramovog zastupništva, sa pedeset na

četrdeset pet (1. Mojsijeva 18,28), sa četrdeset pet na četrdeset (1. Mojsijeva 18,29), sa četrdeset na trideset (1. Mojsijeva 18,30), od trideset do dvadeset (1. Mojsijeva 18,31) i od dvadeset do deset (1. Mojsijeva 18,32), on se više ne poziva na božansku pravdu nego na milost Božiju (1. Mojsijeva 18,27.30.32). Čini se da bi pedeset bilo razumno za pravdu, ali deset je daleko iznad poštenog očekivanja. Ako početak zastupništva odaje utisak da je Avram pokušavao da ubedi Boga da bude pravedan, a zatim i milostiv, napredovanje zastupničkog dijaloga otkriva da takva namera definitivno nije slučaj. Umesto toga, proces posredovanja zapravo otkriva da je Božja milost veća nego što bi se razumno moglo očekivati ili pretpostavljeno izračunati.

Drugi slučaj posredovanja je Mojsijeva intervencija u ime Izrailjaca, na Sinaju. Naravno, prvi utisak je da je pokušavao da ubedi Boga da bude milostiv prema njima (2. Mojsijeva 32,11-14.31-33). Ali, opet, to nije slučaj. Vrhunac interakcije između Mojsija i Gospoda je otkrivenje božanske slave, koja je izvanredna manifestacija Božje ljubavi (2. Mojsijeva 34,6.7). Pored potvrde božanske slobode izbora da se bude milostiv prema onima koji očigledno ne zaslužuju Božju ljubav (2. Mojsijeva 33,19), asimetrično poređenje između „čuva milost tisućama“ i „pohodi grijehe... do trećega i četvrtoga koljena“ (2. Mojsijeva 34,7) sugerise da se, na kraju krajeva, obim Božje ljubavi ne može izračunati, čime se posebno ističe sloboda izbora da se primeni ljubav.

3. Božju ljubav možemo odbiti.

Dobrovoljni izbor da se primeni božanska ljubav takođe znači da ona ne predodređuje reakciju čovečanstva na pokazanu ljubav. Još jednom, Božja ljubav je u suštini dobrovoljna i ne uključuje neophodnu logiku uzroka i posledice. U svom naricanju nad Jerusalimom, Isus tužno otkriva neispunjene želje u vezi sa spasenjem Njegove dece. On naglašava „Koliko puta“ je „hteo da skupi“ svoja „čeda, kao što kokoš skuplja piliće pod svoja krila, ali [oni] ne htedoše“ (Matej 23,37). Grčki glagol *thelo* je upotrebljen dva puta u ovom odlomku, ali na različite načine. Prvo pojavljivanje oslikava Hristovu volju prema onima koje je On želeo da spase, dok drugi slučaj ukazuje na to da oni nisu delili istu želju. Dakle, ono što nudi božanska ljubav ne određuje obavezno uzvraćanje ljubavi od strane onih koji primaju ovu ponudu. Nažalost, pošto ova ljubavna želja nije uzvraćena, ona se zapravo ne može ispuniti.

Još jedan biblijski primer otpora božanskoj ljubavi nalazi se u paraboli o svadbenoj gozbi, na koju su mnogi pozvani ali su odbili poziv (Matej 22,3). Zatim se poziv proširuje na druge, koji zaista dolaze na venčanje (Matej 22,9.10). Međutim, čak i među onima koji su došli postoji neko „neobučen u svadbeno ruho“ (Matej 22,11). Zaključak parabole naglašava da „su mnogi zvani, ali je malo izbranih“ (Matej 22,14). U ovoj paraboli o „carstvu nebeskom“ (Matej 22,2), izraz koji se odnosi na izabrane ne prenosi ideju determinističkog božanskog izbora (predestinacije), već se odnosi na prihvatanje ili odbijanje Božjeg poziva od strane ljudi. Drugim rečima „Mnogi su pozvani; ali neki odbijaju da dođu, a drugi koji dođu odbijaju da se potčine normama Carstva i stoga bivaju odbačeni. Oni koji ostanu nazivaju se 'izabranima'“. – D. A. Karson, *The Expositor's Bible Commentary: Matthew, Mark, Luke* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1984), str. 457 originala. Dakle, naša sposobnost izbora je još jedan pokazatelj neuslovljene Božje ljubavi, koja je otvorena za istinski slobodne reakcije prihvatanja ili neprihvatanja. Pozvani smo da je svojom slobodnom voljom prihvatimo.

Treći deo: Primena u životu

Na osnovu gore pomenutog uvida u vezi sa neuslovljenom Božjom ljubavlju, razgovarajte o sledećim pitanjima:

1. Kako nas shvatanje da Božja ljubav nije izazvana bilo kakvim delovanjem s naše strane približava Njemu? Navedite bar jedan praktičan primer.
2. Koji se aspekti fascinantne ideje da Božja ljubav prevazilazi razumna očekivanja jer On pokazuje saosećanje prema najnezaslužnijim ljudima, mogu koristiti u razgovorima sa nevernicima?
3. Na koje praktične načine možemo, nažalost, da se odupremo Božjoj ljubavi?
4. S obzirom na to da Božja ljubav ne koristi prinudu, šta treba da naučimo od ovakve vrste ljubavi, dok razmišljamo o načinima na koje mi, kao hrišćani, možemo autentičnije voleti druge?